

Krishnamurti - graditelj ali rušitelj?

25.09.2004

Pogovor o Krishnamurtiju s prevajalcem, Mihom Jensterlom

---

*V poplavi originalov in prevodov raznih vzhodnih 'gurujev', zahodnih ter tudi domačih 'duhovnih učiteljev', se je pojavilo še eno ime: **Krishnamurti**. Zakaj si prevedel ravno njega? V čem je njegova posebnost? Ali pa je le eden med mnogimi?*

"Človek ima na tem svetu štiri sovražnike: strah, jasnost, moč in smrt,"

razlaga don Juan svojemu 'čarovniškemu' učencu Carlosu Castanedi. Nekateri otroci so bili 'premagali' prvega sovražnika - STRAH. Ko strah izgine, se svet 'zbistri'; in navidezna popolna JASNOST pogleda 'vidcu' daje samOzavest, torej nadMOČ nad nemočnimi, še ujetimi v strah. Toda v trenutku, ko 'jasnovidci' izkoristijo to MOČ jasnosti v svojo osebno korist in lastno povzpetje, postanejo sužnji svoje lastne jasnosti in nadmoči nad nebogljenimi. Postanejo brezsrčni, vzvišeni VRAČI, kajti ujel jih je bil in ukazuje jim tretji sovražnik - MOČ.

Vsi učitelji v zgodovini, ki so se bili postavili nad soljudi s trditvijo: "JAZ sem razsvetljen, torej sem svetloba. Le JAZ vas lahko rešim!" in se vsilili za odrešenika, so vse prestrašene 'spodaj' pogojili v svoj pastirski vzorec, v dojemanje sveta – avtoriteta/bebec. Ujeli so častilce v slepo posnemanje, prilagajanje in pokorno sledenje. Kajti v trenutku, ko nekaj sprejemem za ideal ali nekoga za brezpogojno avtoriteto, ki 'ima vedno vse prav' in o kateri se ne sprašujem več, je mojega samostojnega učenja konec. Možnost samosvoje poti izgine.

Če npr. sprejemem Stenmarka za ideal in bi rad smučal kot on, bom posnemal in ponavljal tudi njegove napake, ne da bi jih prepoznaval kot napake. Če pa ga ne vidim kot 'idol', ki bi ga rad posnemal, temveč opazujem njegovo smučanje nepristransko, lahko spregledam vse njegove pomanjklivosti, jih odpravim; in smučam celo bolje od njega.

Posebnost Krishnamurtija kot človeka je ravno v tem, da se nikoli ni bil postavil 'nad' sočloveka, niti nad sonaravo. **Nikoli ni hotel biti AVTORITETA**. Ni hotel sedeti na položaju 'vzvišenih'. Ni hotel diktirati resnice. Odrekel se je bil diktatorskemu nazivu 'učitelj sveta' in ostal je 'učeci'... učil se je od učencev in skupaj z učenci... kot Sokrat.

Ko so v tridesetih letih tega stoletja teozofi hoteli povzdigniti Krishnamurtija v pozicijo 'svetovnega učitelja', je na sami ustanovitveni slovesnosti razpustil Red srebrne zvezde, organizacijo, ki so mu jo bili pripravili kot osnovo novi religiji. Spoznanje, da **"se resnice ne da organizirati,"** in "da se v trenutku rojstva avtoritete rodi tudi spoštljivost - strah pred avtoriteto; in da je z rojstvom spoštljivosti konec svobode učenja, konec nepogojenega in neobremenjenega opazovanja.", je Krishnamurtijev osnovni doprinos človeštvu.

Spregledal je in obelodanil dejstvo, da **"vsaka avtoriteta uničuje ustvarjalnost učencev, saj sledilce zatre v nesamostojno zaznavanje sveta in jih ujame v dirigirano slepoto in ponižno, nebogljeno odvisnost**. Ujeti v spoštljivost, se prepustijo voditi avtoriteti, ki jim razlaga prav/narobe svet. Vedno se naslanjajo na

avtoriteto; in zato vedno tudi zahtevajo avtoriteto'.

Logika tega spoznanja in resničnost v povedanem je šokirala širši, ne le teozofski svet, kajti padec avtoritete - konec NADzora in VEČvrednosti/MANJvrednosti vsem, v spoštljivost do hierarhičnih piramid vzgojenim otrokom, ki so se bili uklonili REDu/UKAZu in odgovornost za svoja dejanja zato nenehno prelagajo na VIŠJE, pomeni anarhijo, popolni kaos, konec varnega, utečenega, tradicionalnega, neodgovornega življenja. Hočejo ubijati še naprej 'v imenu...'. A ne v svojem imenu. Skrivajo se za druga imena in simbole.

Krishnamurti (ki ima z bogom Krišno in Hare-Krišno toliko skupnega kot nadškof Rode z bogom) je torej eden redkih učiteljev-učencev, ki je bil **dejansko sestopil z oblasti. Iz 'božanskosti'**, katero so mu bili namenili teozofi, je sestopil med otroke. Zavrnil je vsakršno avtoriteto. Ni ga bila ujela MOČ. Vedno je govoril: **"Ni pomembno, KDO govori. Le vi, vaše zaznavanje in ozaveščenje obdajajočega dogajanja in stanja sveta je pomembno. Govoreči je le zrcalo, v katerem se kažejo zablode človeškega sveta."**

Ena od Krishnamurtijevih knjig se imenuje 'Svoboda je onkraj znanega'. Kakšen je torej Krishnamurtijev odnos do znanja in do znanega?

Nikoli ne ve enciklopedija za jutrišnje odkritje. Enciklopedično znanje se sicer z dodajanjem veča in širi, a ostaja vedno nepopolno. Še tako obširno znanje, kakorkoli že široko in poglobljeno, ne more postati VSE upoštevajoča modrost, ker je polje znanega vedno omejeno in čez to omejeno polje znanega luč razuma ne sveti. Izven tega polja buči še neznano in zato še neprepoznavno. Tudi če bi upoštevali VSE podatke vseh znanosti, ki so nam na voljo, vse znanje o zemlji in njenem delovanju, ki ga je človeštvo skozi zgodovino zbralo do 'sedaj', še vedno ne moremo upoštevati vsega. Ker vsega nikoli ne vemo, ali ne? Zato še vedno ne moremo napovedati potresa. Niti jutrišnjega vremena.

Vendar, tako dojemanje obdajajočega sveta, kot tudi računanje prihodnosti, temeljita na 'spominu'. Enciklopediji. Samozavest, temelječa na omejenem znanju (spominu) temelji torej na vedno nepopolnih podatkih iz preteklosti. Na trhljih nogah. A večina ljudi še vedno živi v slepilu, da 'znanje' zagotavlja varnost in da dodajanje znanja k znanju vodi človeka v modrost in srečno in varno prihodnost. Kot 'zrno na zrno da pogačo' in 'tolar na tolar zgradi palačo'.

A ni čisto tako.

Tisočletja že človek zbira in dodaja znanje k znanju, in vse to ogromno znanje je zbrano v obliki zaključkov. Trdittev. Svet, ki nas obdaja in v katerem živimo, nam je raztolmačen skozi trditve in kot takšnega ga tudi doživljamo. STATIČNO kot trditve. !Zakon! In skozi očala teh trditvev, skozi predstavo o 'ŽE BILO' prepoznavamo 'naš' trenutno-obdajajoči nas, spreminjajoči se svet, v katerem bivamo; zato vedno zremo le v mi-nulo statično sliko v zrcalu sedanosti. A mislimo, da gledamo obdajajoče.

Resnica je torej 'vedno stara', celo 'novica' prihaja vedno iz preteklosti. Toda vedno so se bili v toku zgodovine našli nadzorniki resnice. Avtoritete, živeče v 'trdilnem svetu'. Znanem svetu. Preteklem svetu. 'Vedci', ki so si s trditvijo, da le-oni

vedo 'resnico', prilastili pravico sekati glave vsem ne-kimavcem. Vsem ne.našim. Heretikom. Izdajalcem. Drugače-mislečim.

Za vsako novo spoznanje, za vsako novo trditev, ki je bila kasneje prepoznana kot pravilna (?in še kasneje največkrat spet kot lažna npr. da je zemlja središče vesolja ali da je papež kristjan?) je uVELJAvljena avtoriteta najprej 'križala' nasprotno trdečega. Husa... Jezusa, Sokrata... Vse nepokorjene? Svobodne? Nekimavce?

Ali niso do sedaj 'diplomirani vedci' še vedno 'križali' vsakega otroka, ki ni bil hotel sprejeti utečenega, starega, tradicije? Ki je bil opazil lažno v trditvah staršev? Podvomil in se vprašal o uveljavljeni 'resnici'?

Za vsako rušenje trditve (statične predstave) ali zakona (reda) je bil torej moral umreti vsaj en inteligenten, uporen, svoboden otrok; in starši to že tisočletja mirno gledajo. Pošiljajo jih, lastne otroke, celo v prve bojne vrste umirat za ohranjanje tradicije in starih predsodkov, sovraštev. Torej ne ljubijo svojih otrok.

Ko starši, ne le z besedami, temveč resnično, v DEJANJIH ljubijo svoje otroke, jih ne žrtvujejo 'zase'. Torej jih ne pošiljajo kot ščit pred sebe umirat ZA preživetu, temveč STOPIJO PRED nemočne in žaljene otroke in jih zaščitijo PRED poniževanjem sadističnih generalov, za katere so otroci le številke. Zaščitijo PRED oblastizeljnimi častihlepnimi politiki, ki govorijo o miru, a z ukazi in zakoni zahtevajo privilegij le zase; preprodajajo orožje in 'duše', ter s tem povzročajo vojno. In istočasno seveda trdijo, da so ljubitelji otrok in da otroke 'pokorno' ljubijo!

Ali je njihova trditev resnična?

Lahko torej vidiva, kako je vsaka TRDITEV, do spoznanja njene nepopolnosti in do pojavitve dvoma v resničnost 'povedanega', navidezno nespremenljiva dokončnost - 'resnica', vzorec, ki ubija vsak dvom in preprečuje spreminjanje vzorca in vsako učenje. Vsako spoznavanje novega.

Toda, pogledjva le okoli sebe in opaziva lahko, da je življenje živo, v vsakem trenutku drugačno. Življenje ni statično. Življenje je 'tekoče' spreminjanje, ki nikoli ne obstane, torej so vse trditve vedno nepopolne resnice (ki postavljene kot 'avtoriteta' zavrejo tok spreminjanja in povzročajo nov upor otrok, novo revolucijo), le 'trenutne opore' in so resnično in edino življenjska le vprašanja. In le lastna spoznanja o ZABLODAH statičnega sveta, grajenega na majavih trditvah, rušijo v nas stare, v nas živeče, od 'odraslih' privzgojene, 'jeklene' predsodke. Zablode. Trditve.

Le vprašanja mehčajo kar trditve trdijo. Le dvom nas napravi 'nevedne', zato sprejemljive in dojemljive, a le vprašanja, ki jih zastavimo samemu sebi, nas odpirajo, saj vztrajno obračajo našo pozornost izven znanega spomina, VEN iz 'Minotavrovega labirinta', navzven v večno spreminjanje obdajajoče 'nejasne' narave. In 'modra vprašanja' topijo trd, 'materialen', zabetoniran svet v 'duhoven'. In 'kamen' mehčajo v srce.

Zanima me, kaj bi se zgodilo, če bi se ljudje pogovarjali le z vprašanji? Ali bi se sploh lahko skregali? Ali bi vsakemu problemu ne prišli do dna z le nekaj vprašanji?

Toda dokler smo ujeti v AVTORITATIVNI ODNOS, ne iščemo odgovora na dvom, vedno iščemo le avtoriteto, nekoga, ki nam bo na naš vprašaj odgovoril z novim zaključkom, torej se naša pozornost usmeri v iskanje avtoritete; in ni resnično

pozorna na vprašanje samo. A pomisli: Če že tisti, ki trdi, zaustavlja evolucijo in s tem ubija življenje, kaj šele oni, ki ukazuje?

Ali torej v Krishnamurtiju ni trditev in trdilnih stavkov?

Njegove misli so zgodba brez zgodbe, v kateri so zajete vse zgodbe in s tem tudi vsi paradoksi človekovega življenja, vsa zmeda nasprotij, ki razdvajajo družbo ter zaslepljujejo človeka v rakavo celico, uničujočo so-človeka in planet. V njegovih knjigah ni podatkov, ki bi jim moral bralec kar slepo verjeti. In v trdilni obliki je le tisto, kar vsakdo v vsakem trenutku lahko preveri v sebi in v obstoječi okolici, v današnji družbi in njenem vzdušju, zato ga mogoče celo lažje berejo tisti, ki niso usmerjeno zatrti oziroma že izobraženi.

Vendar tisto, kar razumniške trdilce najbolj bega, je njegov pristop k predstavam, ki jih imamo ljudje o pojmih. Ljudje se pogovarjamo z besedami in v pogovoru uporabljamo veliko pojmov, kot so LJUBEZEN, MODROST, SVOBODA, PRAVICA, BOG..., a ne poznamo njihovega resničnega pomena.

V resnici sploh ne vemo, kaj blebetamo.
Kdo lahko definira svobodo, boga...?

Ker pa smo navajeni svet določati 'pozitivno', v trdilni obliki, tudi npr. ljubezen (svobodo) poskušamo opisati s trdilno obliko: "Ljubezen je to in (svoboda) to..."

Krishnamurtijev pristop k pojmom in bivanju je v osnovi popolnoma drugačen. Uči se z izključevanjem lažnega. Izhaja iz dejstva, da **tako kot življenja, ki je večno spreminjajoče se gibanje, tudi boga ne moreš ujeti v statično predstavo.** Spreminjanja se ne da ujeti v 'en' podatek. Spreminjanje je zgodba. Tudi ljubezni se ne da deFINIrati, saj je živa. Ne da se je niti 'ujeti', zato vsaka definicija ljubezni ljubezen ubije, saj je definicija zaključek, nekaj dokončnega. Omejenega. Mrtvega. Nespremenljivega.

Ko si torej prenehamo domišljati, kaj naj 'bi', po naše, ljubezen 'bila', temveč se poglobimo v obstoječe medsebojne odnose in v obstoječem dogajanju opazujemo **'KAJ LJUBEZEN NI'**, potem **definiramo, ujamemo in omejimo le kar NI RESNIČNO.** S tem razbiramo in ločujemo 'človeško' od človečnega. Omejeno od neomejenega. In bolj ko prepoznavamo NEljubezen (nesvobodo, neBožje), bolj jasno lahko zaznavamo dih ljubezni, svobode, boga, čeprav jih nikoli ne moremo definirati s 'pozitivnim', trdilnim stavkom, kajti nikoli ne moremo 'priti do konca' in nikdar vedeti vnaprej...

'Tisti, ki misli da ve, se je bil prenehal učiti', je Krishnamurti opisal omejenost učitelja oziroma brezmejnost učečega, kot je z: **'Vem, da nič ne vem!'** Sokrat na svoj osebni način opisal modrost oziroma skromnost/neskromnost.

Le spoznavanje NESvobode in NEljubezni nam torej nakazuje pri-stranskost nesvobode in omejenost neljubezni. In v prepoznavanju neresničnega in odpuščenju lažnega iz svojega odnosa do sveta in 'sebe', leži so-bivanje brez pravice/dolžnosti, brez odločitev (izbire), brez računanja prihodnosti oziroma 'pozitivnega razmišljanja'. Sobivanje, v katerem odмира trditev starega (očeta); in se

rojeva (med otroci in starši) nova akcija. Zaupanje, ki je prosto strahu in zato prosto laži.

Človek torej ni svoboden takrat, ko ima 'pravico ukaza' in lahko stori s sužnjem vse, kar 'hoče', kot si 'razlaga' svobodo tiran oziroma današnji 'GOSPOD demokrat'. Človek je prost le takrat, ko brez pristranskosti, brez računice in kljub 'možnemu križanju', 'nespoštljivo' reče bobu bob, kraji kraja, uboju umor. Kot Sokrat ali Jezus.

Svoboda pomeni neizbežnost. Ko lažno prepoznavamo kot neresničnost in ozavestimo, kaj je prevara, zabloda, 'maya', lahko ločimo 'pogojenost' od 'nedolžnosti'. Krivično od nepristranskega. Človeško od božjega. In vidoč zablode človeštva in človeka, ozavestimo vse, česa 'nočemo'. In temu se zakonito lahko odpovemo. Svoboden človek ima le eno 'pravico'. Nikoli mu ni treba prikimati laži. Niti ubogati nobenega ukaza.

Svoboda zaživi, ko človekovo mišljenje in odziv ne določajo več ustaljeni vzorci preteklosti (navade družbe) in človek ni več ujetnik znanega vzoč@, suženj navad. Svoboda se rojeva s spregledanjem svoje 'ujetosti' v vedenjske vzorce in kratkovidnost zastarelih avtoritet preteklosti, kot se ljubezen rojeva s prepoznanjem lastnega brezsrčja; in modrost se rodi, ko 'GOSPOD' postane zavesten svojega, 'človeškega' NEznanja, ko torej postane zavesten dejstva, da ni bog in da v svoji omejeni zmedi ne more ničesar trditi, kaj šele komu karkoli ukazati.

Modrost se torej ne 'veča' z zbranim znanjem, niti z 'višino stolčka' in se je ne doseže s slepim sledenjem avtoritete, ki ŽE zna (in se je torej ŽE nehala učiti). Kajti modrih odgovorov ni. Obstajajo le modra vprašanja. Modrost 'pride' z modrimi vprašanji in skromnostjo, z ozaveščenjem, da je vsak odgovor le približek...

Krishnamurti venomer govori o inteligenci; in intelektualizem označi kot omejenost. Kakšna je torej razlika med intelektualci in inteligenti?

Intelektualci, razumniki, racionalisti so ujetniki znanega, znanstvenega sveta. Zbirajo podatke in častijo načitanost. Vedno citirajo stare 'mojstre', trdijo že znano in vsako 'novost' primerjajo s svojo naučeno stati(sti)čno predstavo o svetu. Ujeti so v večno primerjavo z že znanim, in če NOV podatek ni v soglasju s STARO predstavo, ga zavržejo kot lažnega; torej vedno lahko le dograjujejo staro, že znano zablodo, toda v osnovi spremeniti ne morejo ničesar. Nikoli torej ne zajamejo iz trenutnosti življenja, ki je vedno novo; in 'novo' je 'staro' vedno postavljalo na laž. Otrok vedno naredi 'korak naprej', toda oče Laj, intelektualni bog, mu tega ne prizna. Do smrti hoče otroku ukazovati mišljenje in ga nadzorovati. Toda, ako bi vsi otroci le 'ubogali' in sledili očeta in bi nihče ne skočil čez plot staršev, bi v obstoječi naravi še vedno lovili s kamnitimi sekirami. Otrok je vedno pametnejši od učiteljskega zbora. A učiteljski zbor? Ga z ocenami prisili in kastrira v intelektualno ovco. Ubije v otroku raziskovalno radovednost.

Intelektualci so bili prenehali opazovati sami. Prenehali so biti radovedni otroci - pozorni opazovalci in raziskovalci. Pogojeni v iskanje koristnega, so bili pozabili na skrivnostno. Skrivnostnost jih zato plaši. Ne upajo si v 'neznano' stopiti sami. Prav tako, kot zavistneži in maščevalci, tudi razumniki capljajo na mestu. Zbirajo

prikladne stare trditve in zakone kot pohlepneži denar. Trdijo preživeto v sedanjost in hočejo ukazovati življenju; in so vedno bolj razočarani in jezni, ker življenje ne sledi njihovim izračunom. A nimajo več 'jajc', zato po volovsko vedno iščejo varno pot in 'nasvet' 'modrosti, ki ve pot', pa naj bo to 'sveta' oseba ali 'sveta' knjiga. Živijo zasidrani v preteklosti. Poglej pravnike. Citirajo svojo 'biblijo' oziroma 'sveti zakonik'. Sodijo na demokratičnih sodiščih v korist uzakonjenih krivic. V korist z zakonom vsiljenih privilegijev. Ne sprašujejo se o 'pravičnosti'. Po srednjeveških zakonih le ubogljivo sodijo in nedolžnim ukazujejo kazen.

Toda življenju ne moremo ukazovati. Življenje lahko le sprejemamo; saj !vedno! živimo le 'zdaj'. V 'edinem+večnem' trenutku živimo vse življenje. Iz 'zdaj' nikdar ne moremo pobegniti niti v preteklost niti v prihodnost. In le kadar sprejemamo iz prisotnosti obdajajočega življenja, se učimo. VSE dokler pa trdimo stare trditve, smo zaprti v svoj preobčutljivi obroč 'svetih' trditev; zato ne moremo prisluhniti in sprejemati novega, nikdar občutiti 'zunanjega'. In vse dotlej, dokler govorimo 'iz glave', teče energija iz 'spomina' navzven v trenutno obdajajoč nas svet, torej spomin (mrtvo) vsiljujemo v sedanjost. Že-mrtvo vnašamo nazaj v živo naravo.

Inteligenca vključuje sprejemanje. Učenje. Inteligentna oseba je občutljiva na prisotno, obdajajoče dogajanje. Inteligenca torej vključuje 'podtlak', vakuum, ki srka vase. Takšno 'srkajočo 'luknjo' povzroči v zavesti človeka vprašaj, nejasnost, dvom, ki odgovor išče v obdajajočem dogajanju. Inteligentna oseba vedno sprejema sporočila iz obdajajočega kot impulz, kot 'omen', 'namig', ki v trenutku lahko spremeni celotno 'staro' prepoznavanje sveta in 'smer' človeka. Nikoli se ne oklepa starega (spomina) in ne brani starega.

Primerjava s starim inteligentni osebi sicer daje 'orientacijo v prostoru', a 'stara resnica' nikoli ni 'merilo' novemu. Inteligenca vedno prepozna 'spomin' kot staro, mrtvo preteklost; in zato vedno zaznava neposredno 'zdaj', črpa le iz prisotnega življenja; nikoli iz mrtve preteklosti.

Krishnamurti ni bil intelektualec, nikoli ni citiral avtoritet kot 'ščit' za svoje trditve. In nikoli ni razdvajal 'ljudstva'. Z razkrinkavanjem 'vzorcev, ki ljudi razdvajajo v sovraštva', vedno le šiva in 'celi' nekoč razdvojeno. Iz nasprotij plete novo resničnost. 'Skupno' resničnost. Iz nasprotnikov 'dela' prijatelje. Na ognju paradoksa celi razpoke v medčloveških odnosih in sili bralca v solzo obupa nad zblojenostjo današnje dobe in zaslepljenostjo obdrvečih 'slepih' ljudi.

Njegove besede soočajo bralca s 'temno stranjo' človeške duše in njegove besede ne vplivajo na človekov 'razum', temveč brenkajo le na strune človekovega 'srca'. Toda ker v njegovih knjigah ni najti metode, vzorca 'kako postati razsvetljen' in 'kako najti boga', kar večina 'iskalcev' išče, se njegovi logiki nelogičnosti oziroma logiki paradoksa marsikateri razumnik upre in v marsikom se potem jeza 'nase' sprostí 'navzven', v okolje: proti avtorju, proti prevajalcu, prevodu ali proti tiskarskim napakam v knjigi (zato kakšna 'tujka' pač mora biti, da Miške najdejo 'luknjo' in zrno). Tisti pa, ki zaznajo resnični pomen napisanega in dojamejo povedano, 'drugačno' ne prepoznavajo več kot 'tuje' in še manj 'sovražno'; zato ne morejo več odreagirati 'nacionalistično'. Lokal-patriotsko. Egoistično. Nepristranski pogled Krishnamurtija pomete z vsemi pripadništví in navijaštví.

Razen drobcene knjižice 'Ob nogah učitelja' so bile 'Življenje pred nami', 'Svoboda je

onkraj znanega' in 'Plamen pozornosti' prvi prevodi Krishnamurtijeve besede v slovenski jezik, in čeprav so bile knjige le kratek čas v prodaji, je bila prva naklada dobesedno razgrabljena.

...in moj občutek je, da je bila njegova beseda tudi nujno potrebna, da v poplavi vzvišenih gurujev naredi malo reda. Vendar današnje množično iskanje 'gurujev' ni slučaj in ne presenečenje.

Zadnjih nekaj stoletij, po padcu uzakonjene diktature cerkve in vladarjev, torej od francoske revolucije naprej, je bil človek 'zahodne izobrazbe' našel svojo psihološko varnost v 'znanosti' in 'ideji' (o svobodi, o nad-človeku, o 'enakosti želodcev') in v denarju. Toda s padcem vere v ideal 'vsi smo kralji', je včerajšnji idealist izgubil vero v idejo kot odrešiteljico sveta. Ta 'hiša iz kart' se mu je torej podrla. In danes, ko ekološke katastrofe in atomske vojne grozijo uničiti planet ob nemočnem pogledu znanosti, pada še vera v znanost. Nastopila je 'kriza identifikacije' oziroma 'prenos zaupanja' iz 'ene zablode' na 'drugo zablodo'.

Ekološka zavest se sicer bliskovito širi v vzdušje sveta in se kaže kot zarja na nebu, toda ljudje, ujeti v navade in vzgojeni v spoštljivost in uboganje avtoritet 'svete besede' in 'svete številke', so vedno bolj zbegani in nebogljeni. Prestrašeni. Iščejo berglo in/ali krepelo, kajti strah panično išče varnost. Zato se mnoge prestrašene ovce tako zlahka oklepajo odrešilnih 'številok' ekonomov in tiščijo v rakavost liberalizma, a za svoj 'duhovni blagor' in 'mirno vest' se oklenejo vsakega in navdušujejo nad vsakim sebe-ponujajočim gurujem, ki slučajno 'pride mimo' in jim karkoli 'lepega ponudi' ter nazaj uspava njihov pravkar prebujeni strah. Le da se jim ni treba soočiti s seboj in svetom, prevzeti odgovornost za svoja dejanja. Zato 'cveti' toliko starih in 'New Age' gurujev. A druga polovica maloprej optih na znanje in idejo, sedaj panično skače 'nazaj' v prekleto, zato se pojavljajo tudi karikature vseh karizmatičnih voditeljev zgodovine in se prebuja in dviguje neo-fašizem-neo-komunizem-neo-nacizem-neo-katolicizem-neo-carizem-neo-agresije. NeoSSovraštva.

A če pogledava kovanec z druge strani, lahko opaziva, da trenutno živimo v mogoče najbolj zanimivem 'zgodovinskem' trenutku, v dogajanju dokončnega PADCA AVTORITETE.

V dobi vse hitrejšega prenosa informacije je 'novica', ki je za pot včasih potrebovala leta, desetletja ali celo stoletja, danes po celem svetu prisotna v trenutku nastajanja. Zamik informacije, **ČAS laži** oziroma **dobička**, se torej 'gospodom' iz dneva v dan krajša; in današnji faraoni so zmedeni in obupani. Mediji v vsakem trenutku sproti dokazujejo omejenost znanosti in egoizem ter nemoč političnih voditeljev, ki znajo le razdvojiti, skregati in potisniti ljudi v blato in v vojno, a celiti povzročene rane in vrniti mrtve otroke materam, tega ne znajo nikoli. Kralji Laji, v strahu pred svojim otrokom Ojdipom, izgubljajo razum in tla pod nogami, zato se zemlja trese in nedolžni Ojdipi množično umirajo in Jokaste jokajo.

A 'čas prevare' se krajša in INTERNET vedno bolj povezuje ljudi neposredno - brez posrednikov in nadzornikov in cenzorjev. Današnji vladarji, nadzorniki, posredniki, 'trgovci z vezami' - trgovci z verigami in sužnji, izgubljajo moč.

Vse več ljudi se osvobaja spoštljivosti, pokornosti, manjvrednosti. Suženj dviguje glavo, vendar iz ponižnosti, prej zatirani skačejo v vzvišen napuh, kot je bila 'preskočila' večina Slovencev. Vendar nas je tudi vse več že brez lažnega občutka

večvrednosti/manjvrednosti. Protestantski Danci so iz uporabe vrgli 'vikanje', temeljni kamen krivičnega odnosa v družbi.

V zavesti človeštva odnos NADčlovek/podčlovek vse bolj zamira, zato se ekstremistom, teroristom, ki od ljudstva zahtevajo pokornost, toliko bolj meša. A vse več nas 'prizemlja' v naročje matere zemlje. Vse bolj se ekološka zavest človeštva povečuje in širi. Noben tiran je ne more zavreti.

Toda bolj ko se 'mali ljudje' duhovno osamosvajajo in nočejo biti več lutke slepih manipulatorjev in brezsrčnih nadzornikov, bolj slepi, ki 'mislijo, da vedo' in hočejo še naprej krasti rajo in vladati, tulijo, pritiskajo, zahtevajo pokornost Sebi. Avtoriteti. Pritisk tiranov na malega človeka se povečuje in norci, ki se imajo za nadljudi, ukazujejo streljati na vse nepokorjene. Na lastne otroke. In si izmišljajo zunanje, če pa teh ni, notranjega sovražnika, le da je ljudstvo strah. Čim bolj strah. Kajti le skupni strah pred 'SOvragom' zbije vsebolj prestrašene in egoistične, le sebi pomembne Narcise, v grupo. In v stajo. V krave 'molznice' ali pa v ubogljivo vojsko. Da se generali lahko igrajo s svinčenimi vojaki in da trgovina s smrtjo in sužnji cveti... do kdaj? Do nove vstaje v staji? Kolikokrat še?

Vsi duhovni učitelji venomer govorijo o bogu, častijo Boga, razlagajo Boga in nebesa. Ali Krishnamurti ne govori o Bogu?

Ne na 'pozitiven' način, kot so nas bili vse navadili naši vzgojitelji. Ne išče boga oziroma ne sledi lastni želji, lastni projekciji boga. Krishnamurti le opazuje, kaj je človeško in odpušča kar ni božjega, vse ne-človečno iz svojega mišljenja in akcije.

Vse obstoječe religije so pozitivistične. Ukvarjajo se le z 'lepim', pozitivno računajo nebesa - nagrado in opisujejo boga ter se hočejo z 'NJIM' primerjati. Govorijo le o prihodnjem bogu, o svoji želji po miru, kot pač vsi politiki, ki lovijo sladkosnedne na 'čokolado' po zmagi, a s tem ljudem dejansko le odvrta pogled od 'grdega'. Nikoli se ne soočijo gospodje duhovniki s prisotnim 'hudičem', z obdajajočim strahom in sovraštvom in vojno sredi katere živimo, torej zanikajo celostnost bivanja in zato nikoli ne morejo zaznavati resnične - vse kar nas obdaja in nad nami joče.

Krishnamurti ne govori o danes tako moderni ideji nenasilja. Niti o NEbesih, niti o miru, niti o VEČni sreči jutri ali v nebesih, kot sanjajo vse religije. Ne sanja o Neznanim in Nepredstavljenem in zato 'neimenovanem'. Ne sanja o 'lepšem' in 'boljšem'. Odpovedal se je bil lažnosti odrešujočega 'pozitivnega mišljenja'. Spregledal je bil lažnost optimizma. Ni pozitivist, temveč se realistično, bistro in nepristransko sooča z obstoječo zmedo. Sooča se z vsem prisotnim, z vso lepoto in bedo, predvsem pa z brezčutnostjo družbe, v kateri živimo. Njegov pogled zre v brezsrčnost obdajajočih ljudi in v vzroke brezdušja. Spoznava se z besom, z nasiljem, s strahom ('zlo bo') in željo (dobro bo) in s trpljenjem. Z našimi medsebojnimi NEodnosi. Torej nam govori o vsem, kar se nam resnično in vsakodnevno dogaja in kar nas vsakodnevno obdaja (in kar gospoda noče videti in vedeti). Govori o tem, kar se dogaja edinole v človeških glavah in 'materializira' skozi naše udejstvovanje v družbi. Govori o 'mrtvem spominu', ki pa ga ljudje s trditvami negujemo in oživljamo v obstoječo resničnost s svojimi dejanji vedno, kadarkoli naš razum, naš korak in roko vodijo čustva, kot so strah (spomin na bolečino), želja (beg iz strahu), zavist (primerjanje z idoli), napuh (stara slava), pohlep (nenasiten strah),

jeza (razpad lažnih pričakovanj), sovraštvo (kraja zaupanja). Govori Krishnamurti o vojni, ki je posledica naše brezOBZIRnosti. Govori o naši nepozornosti, o izgubi 'perifernega vida', ki je posledica naše egocentrične osredotočene zabuljenosti v 'lepšo' prihodnost, kot si jo sproti na poti izmišlja naša domišljija.

Kajti človeštvo beži, od Mojzesa naprej, proč od bolečine v užitek, iz pekla v nebesa, od smrti v 'življenje', od 'vzhoda' proti 'zahodu'. In vmes spi in sanja lastno srečo. Toda ravno ta domišljijki beg od trenutnega dogajanja in iz obstoječega okolja, iz obdajajoče vojne v le-navidezno varnost ideje o nesmrtnih nebesih, v egoistično željo po LASTNI večni varnosti - jutri, človeka le odmika od celovitosti, od SOKRATnosti; zato ne more spremeniti človekovega odnosa do okolja?tujca.

Krishnamurti ni klasični učitelj, ki zavezuje, temveč prijatelj, ki odvezuje zavezane oči, saj razkriva bralcu skrivnost magije. Skrivnost ujetosti oziroma svobode. In spregledanje skrivnosti moneyPULLacije: skrivnostnega delovanja strahu, želje, pohlepa, napuha, zavisti, sovraštva ter opazovanje izvora le-teh 'čustev' in učinkovanja vseh teh energijskih 'vzorcev' v svoji lastni akciji, nas odveže magije. Osvobodi pogojnih refleksov, 'himn' in 'svetih besed' na katere navijači skačejo. Prepoznanje svoje lastne vodljivosti in zvezanosti v ozkosrčno pripadnost, rodi dvom v obstoječi 'prav'. In ta dvom zamaje vse zabetonirane vzorce obnašanja do prej tujega. Dvom obrača pozornost navzven in povečuje občutljivost do 'drugačnosti'. In le sprejemanje drugačnosti in občutenje drugačnosti kot 'nesovražnost', lahko ustavi satanovo udejanjanje, ustavi brezčutje obstoječega sveta. Ko prepoznaviš Mefista kot Mefista, mu je odvzeta vsa lažna moč nad tabo.

A večina noče videti Mefista v sebi. Sanjati hočejo nebesa.

Nočejo videti svoje ujetosti v 'zaveze', ki povzročajo sovraštva in vojne. Odgovornost številkam predpostavljajo pred odgovornost drevesu in pred odgovornost otroku. Zato še naprej kradejo in molijo za plen. Zato se razni zlatousti z 'jasno določenim plenom' oziroma instant-nebesi, dandanes lahko zlahka znova ustoličujejo za nove odrešenike in vzpostavljajo nove 'cerkve', nove piramide vernikov, nove HIERarhije. In večje so pijavke, za ščit lepših in večjih in bolj čarobnih nebes se skrivajo. In višje račune za © in članarino pošiljajo. Oživljajo stari vzorec v neo.stilu. Piramide 'a la Plečnik'. Toda, kot vse prejšnje šole, učijo spoštljivost in dvoličen odnos do 'naših'/here-tikov. So vzdrževalci NAVPIČNEGA SISTEMA. Nadaljevalci odnosa učitelj/učenec in s tem vzorca vzvišenosti/ponižnosti. Zaničevanja/poveli-čevanja. Družbe požrešnih/lačnih in vzdušja prestrašenosti. Zasužnjujejo pozornost vernikov s svojo 'veličino' in se vo-zijo s privatnimi letali. Govorijo o rajskih plažah, a vojna 'tam zunaj' se nadaljuje. A to jim ni pomembno, važno je le, da se imajo oni fajn na rajskih plažah.

Krishnamurti je svoje celotno življenje posvetil otrokom, njihovemu izobraževanju in učenju nasploh. Kaj je torej učenje?

Vprašajmo se, kakšno je naše sedanje izobraževanje.

Otrok se ZA 'DOBRE' OCENE npr. šestnajst let trudi zapomniti in ponoviti trditve avtoritet, ki določajo in nadzorujejo svet. Skušša se prilagajati kompleksom avtoritativnih učiteljev; in ko mu avtoritete dajo diplomo, potrditev, da zna dobro ponoviti TUJE TRDITVE, da je 'dobra papiga', se preneha učiti. Naučeno 'pozitivno

znanje', večina diplomirancev trdi potem do konca življenja kot 'sveto resnico'. Za sprejeto resnico -domet zavesti- se je pripravljen stepsti in, neredko, celo ubijati.

Način današnje vzgoje izhaja iz cerkvenega in/ali vojaškega popolnoma avtoritativnega odnosa, ki ne pozna ugovora: 'Papež in kralj imata vedno prav. Ne sprašuj! Daj cesarju, kar je cesarjevega in vse preostalo papežu.' Imeti lastno mnenje je v obeh sistemih prepovedano in se kaznuje. In v to kletko hoče zapreti naše otroke spet gospod nadškof Rode. Današnje izobraževanje v večini šol temelji še vedno le na avtoriteti - kazni in/ali na nagradi. Sistem šolstva temelji na podkupovanju/kaznovanju z oceno in na strahu pred oceno. Na strahu pred učitelji in, ne nazadnje, na strahu pred starši.

Zastrašeni otroci se od učiteljev poleg malenkosti obveznega pol-ne-znanja, naučijo predvsem NEpravičnosti in NEenakovrednega odnosa do soljudi. Vzgajani so predvsem v občutek podrejenosti, manjvrednosti, neumnosti, nesposobnosti in v omalovaževanje manj 'pametnih'. Kajti otroke ne učijo le ocene. Uči za življenje jih predvsem medsebojni odnos. Z 'vzgojnim' odnosom jih učitelji, s svojim kaplarskim klanjanjem ravnatelju in kaznovanjem učencev, ujamejo v vzorec spoštljivosti, ki človeštvu vlada in ki človeka ubija že tisočletja. Vzgajani so v prestrašene, ubogljive, nesamostojne, ugajaške spoštljivce. Z moderno 'olimpijsko' vzgojo v zavistne povzpetnike. Ukročeni so v odvisnost od avtoritet, v 'kaplarski' sistem in odnos, kjer klečePLAZIŠ pred 'višjimi' in zaničuješ in zatiraš 'nižje'. Zato, da vzvišeni, brezčutni, nesposobni, nikoli enakovredni in zgodovinske neumnosti venomer ponavljajoči 'vampirji' lahko še vedno vladata in cuzajo ljudstvo?

Krishnamurti je pred zrcalo pravičnosti in ljubezni postavil celotno razmišljanje in učenje, kot ga razumemo danes. Ves njegov dvom v pravilnost današnjega izobraževanja se kaže v vprašanju: Ali je učenje le kopičenje pozitivnih zaključkov, trditev? Ali učenje ni prepoznavanje omejenosti in lažnosti starega; in odpuščanje zablod iz svojega mišljenja in akcije?

V Krishnamurtijevi vzgoji otrok obstaja vzdušje medsebojnega zaupanja in prostost zaznavanja in samostojnega spoznavanja od samega začetka, od rojstva naprej. Učenja ne usmerja nobena dogma in nobena avtoriteta. Toda v strah in pokornost avtoritetam vzgojeni dandanašnji starši, v borbo za ego-dosežek pogojeni odrasli, te svobode, tega otroškega vzdušja brezskrbnosti, tega zaupanja obdajajočemu okolju in prihajajočemu jutru, nikakor ne morejo doseči z voljo, niti sčasoma s treningom in mantrami, temveč le neposredno z uvidom v lažno svetost obstoječe 'svete resnice'.

Dokler ne prepoznamo in odpustimo lažnega, ne more zaživeti v nas nič 'novega'. Le prepoznavanje laži in zablod človeštva in s tem tudi zblojenosti nas samih ter odpustitev krivičnosti iz svoje akcije, je učenje, ki 'odpira' človekovo zaznavanje sveta. Ko spoznavamo NEljubezen, NEsvobodo, NEspamet, in jo ne prenašamo nič več naPREJ oziroma NAZAJ v obdajajoče okolje, KRIVIČNO prične izgubljati moč. NEResnično izginja v neobstoječe in kar ostane, ko se lažno razblini, je božje... Prepoznanje krivičnosti 'krivične zaveze' nas odveže lažne morale. Zablode. Uroka. Prepoznanje 'zablod' v obstoječi 'resnici' torej slepe osvobaja starih pogojenosti, starih navad, saj prepoznanje lastnih zablod in zablod družbe topi v strah zamrznjeno srce in slepega gluhca spreminja v človečno bitje.

Ko je bil Jezus spoznal neumnost in krutost in pristranskost vseh verskih fanatizmov in nacionalizmov, ki v medsebojnih vojnah žrtvujejo ves cvet naroda - mladino, je zabloda naši/sovražni prenehala usmerjati njegovo obnašanje do ljudi. Prenehal je

biti zaveden pripadnik katerekoli svete resnice, kajti spregledal je bil 'slepec' v nepristransko prislunjenju besedi in objektivno opazovanje sveta, v katerem ni svetih/prekletih. Prenehal je biti uročen, pristranski navijač laži, ki jih širijo 'sveti'. Vsi so bili zanj postali le enakovredni bratje. Zabloda elitizma in zabloda suženjstva sta bili izpuhteli iz njegove akcije in postali NEobstoječe za njegovo okolje. Postal je naraven, brez predsodkov, svetovljan, izničil vse človeške meje in izdvojitve sveta in povezal vse ljudi sveta v INTERNET enakovrednih.

KAJTI ko opazovalec spregleda uročenost družbe v nasprotujoče si zablode in vidi krutosti vojn, ki jih zavedeni v te identifikacije bijejo, nobena resnica ne more biti več osnova oceni in meritvi. Vse resnice postanejo enakoslišne. Tako resnica kralja, kot resnica cigana. Nobena ni več sveta. V pozorni in obzirni družbi (kar po ustavi Slovenija je, a obstoječa demokracija prav gotovo ni - pravzaprav je vse manj) se sliši glas 'zadnjega' prav tako daleč kot glas 'prvega'. Ko reče 'Naj se zgodi!' berač, ne bo slišal nihče. Ko pa reče Drnovšek?

Po kakšnem vzorcu selekcionira človek slišnost?
Katere glasove slišimo glasneje od drugih?
Kako daleč se sliši tvoj glas?

Krishnamurtijev celostni pogled na človeka v VSEobdajajoči naravi in njegovo opazovanje vzorcev človeške zavesti, ki povzročajo slepoto, sprtost in brezsrčnost človeka do sočloveka in do sonarave, s tem pa tudi vse 'vojne in bolezni' modernega sveta, je v tem trenutku neobhodna nujnost za umirjanje strahu, posledičnih zablod in agresije, ki je v današnjem svetu vse večja. Njegov globok vpogled v napačnost vzgoje in izobraževanja modernega sveta, je temeljni kamen za preskok razmišljanja in zaznavanja, ki se kaže kot edini možni izhod iz obstoječe 'krize identifikacije', v kateri se nahajamo.

Kriza identifikacije je trenutno (?večno?) 'stanje' celotnega človeštva, kajti človeštvo je kot otrok, ki ne ve...a otrok noče biti pohleven, kot od njega zahteva oče, ki do smrti drži '© ®' zase in ne da otroku odveze davka. Lastnemu otroku oče zaračunava © ® in mu ne pusti svobode samostojnega spoznavanja in samostojne poti. Noče sestopiti oče, avtoriteta, dol s prestola, zato otrok Ojdip mora kar naprej in naprej premagovati očeta Laja, če noče umreti za lasten korak, zatreti svojih spoznanj... A Krishnamurti nam govori, da ne obstaja le 'biti ali ne biti'. Ni treba Ojdipu poklekniti pred očetom kraljem in zatajiti otroka v svojem srcu in zatreti lastne radovednosti in ustvarjalnosti. Ni mu treba niti premagati očeta, da bi lahko našel svojo pot. Obstaja tretja pot... z roko v roki... pot zaupanja.

Le še eno se mora zgoditi prej.

Preostanek vzvišenih očetov Lajev bo moral nebesa predvidevajoč razum kot 'vodilo srca' opustiti, opustiti tudi vsa sovraštva in slepote avtoritet preteklosti, podreti 'mejne kamne', ki so postali sedež svetosti; in sestopiti iz VZVIŠENOSTI v skromnost ter Sokratu priznati, da njihova dejanja kažejo, da dejansko NE VEDO, da si le domišljajo, da vedo; in torej nimajo ne pravice trditve in še manj ukaza.

Moj občutek je, da bi njegovo knjigo 'Življenje pred nami', ter 'Izobraževanje in pomen življenja', kateri govorita predvsem o vzgoji in izobraževanju, moral prebrati vsakdo, ki ima resnično rad svoje otroke in seveda vsak otrok, predvsem pa vsi poklicni vzgojitelji. Pričujoče knjige lahko pripomorejo k umiritvi krutosti pohlepnega sveta, v katerem živimo. Lahko pomagajo razumeti razliko med radovednim,

raziskujočim, živim otrokom in že ubitim, pridnim, poslušnim otrokom. Priden otrok v trenutku, ko 'bog' ne gleda, preskoči vse od staršev zakoličene plotove, v 'grenkem' prepoznava 'sladkost grešenja' in si razbija nosove tam, kjer radovednost hodi previdno in tipajoče ...raziskujoče... zato bi morale Krishnamurtijeve knjige postati, če že ne obvezno, pa vsaj priporočljivo čtivo za vse šole, predvsem za vse učitelje.

Ali Krishnamurti torej gradi ali ruši?

Krishnamurti govori o VZDUŠJU DRUŽBE in o človeku-posamezniku kot ustvarjalcu tega vzdušja. Opozarja, da smo duše vzdušja, v katerem živimo, kajti vsakdo 'se' daje okolju. Mi vsi smo okolje drug drugemu in odnos posameznika do okolja in do sebe določa njegovo VZDUŠJE. Različni VZOREC družbe zgradi različno vzdušje skupnosti, in vsako opazovano vzdušje je ZRCALO medčloveških odnosov v tem okolju.

Vprašajmo se, ali živimo v prijateljskem ali v prestrašenem vzdušju?

Vzorec družbe predstavlja ti. morala družbe, kar pomeni, da se otrok !mora! za vključitev v določeno družbo podrediti določenemu 'redu' skupine, sprejeti določeno vzdušje za 'normalno', drugače ga družba 'ne mara' in ga zavrže, izloči, obsodi, kaznuje. Toda 'moraš'-morale različnih združb tega sveta so si mnogokrat v tako popolnem nasprotju, kot 'gift' Angležu pomeni darilo in veselje, a Nemcu strup in smrt.

Družba oziroma človekovo dojetje reda skozi zgodovino od NAVPIČNEGA REDA, egipčanskega sužnjelastniškega vzdušja, kjer 'NE' za sužnja ne obstaja, potuje proti neavtoritativnemu odnosu. Enakovrednemu prijateljskemu vzdušju. Neavtarskemu vodoravnemu redu. Svobodnemu človečnemu vzdušju. Enakovreden, neavtoritativen, prijateljski odnos ne pozna ukaza: 'Moraš!'. Zato se s spregledanjem neetičnosti vseh !moraš-vzorcev-moral! in opaženjem slepote vsakega ukaza, rojeva etična družba enakovrednih in enakopravnih. Vzdušje, kjer je edina 'avtoriteta' medsebojna obzirnost. Občutljivost do obdajajočega. Skromnost.

Ker govori Krishnamurti torej o etiki, o enakovrednem neavtoritativnem vzdušju, 'vodoravnem redu', nenadzorniškem prijateljstvu in zaupanju, ga vsi spoštljivci hierarhičnega, navpičnega reda, vsi častilci 'SVETIH knjig', AVATARJEV, posvetnih ali duhovnih, ne morejo prebaviti. Moralistu je etika Satan, zato Krishnamurtija seveda vsi spoštljivci, vsi moralisti zavračajo. Kajti vsako nespoštovanje 'VIŠJIH', nepriklon 'svetim' zapovedim/prepovedim, spoštljivci zavračajo. Vsako samosvojost zavračajo. In vsako neukalupljenost oziroma drugačnost od 'uniforme', imenujejo 'anarhija'. Taki 'odvisniki od avtoritete' hočejo 'ordnung und disciplin' in 'svete' odrešenike, 'svete' metode, 'SVETI' ukaz. Zahtevajo Hitlerja.

A v 'vodoravnem' redu, med prijatelji ukaz ne obstaja. V prijateljskem vzdušju ni avtoritete in strahu. In ker ni uboganja in ugajanja, ni imitacije in ni metode. V vodoravnem sistemu si sam svoja cvetlica, skupaj med enakovrednimi cvetlicami. Nihče nikomur ne ukaže, temveč drug drugemu prisluhne in poskusi zaznati, kaj se dogaja na oni strani dotika...

Krishnamurti je torej graditelj prijateljske družbe. Skromne, nepristranske,

neodtujene, nevtorčne nenevrotične družbe, ki temelji le na medsebojnem občutenju in sočutenju. Obzirnosti. Gradi družbo, katero vodi srce, neujeto v egoizem pripadništva, družbo, v kateri cveti različnost in ustvarjalnost. Vendar tistim, ki od drugih in/ali od sebe zahtevajo 'moralo' in/ali negujejo zgodovinska čustva, kot so sovraštva, zamere, oholost ali so ubiti v ponižnost, tistim prav gotovo njegovi dvomi zvenijo rušilno, saj podira prav vse zakoreninjene navpične vzorce in predsodke. Vse lažne opore, na katerih temelji današnja namišljena varnost. Vse lokalne identifikacije, egocentričnosti, ki povzročajo sprtosti in vojne. Vse piramide moči. Vse piramide.

Tistim pa, v katerih ni spoštljivosti in ugajaštva in ki niso še 'pošteni kleptomani' ali sužnji želje po doseči zmago, nebesa, Boga, torej vsem, ki še niso 'normalne' celice rakavega telesa obstoječe družbe, Krishnamurtijeve besede le potrjujejo dejstvo, da 'človeški' ČAS laži in kraje, bojazni in pričakovanja zamira. Človek in človeštvo počasi izstopa iz 'človeškega časa' pričakovanja/razočaranja in iz ujetosti v povečujočo hitrost doseganja cilja. Vstopa v naravni božji brezčas, v vzdušje zaupanja, kljub diktatorskim Neronom, ki si domišljajo, da lahko kupujejo, izsilijo, ukazujejo, požigajo in ubijajo nevredno rajo in Raj (?v imenu ljubezni? kaj ljubezen ni?). Kajti vsaka rakava celica je začetek smrti telesa. Vsak diktator ubije lasten narod in ukaz ubije ustvarjalnost. Vsaka diktatura je rak, ki ruši 'zdravje', in telesu - ljudstvu vsiljuje raka ter 'bolne' peha v paniko in smrt. Ali v brezkompromisen upor proti raku.

Krishnamurti govori o zdravem telesu. Je zdravnik, ki ne ruši ničesar, kar ni delo človeka. Pusti, da kar samo od sebe od bolnika odpada le vse tisto bolno, kar je bil rakavega ustvaril človekov kratkovidni NAPUH. Bolnikove zablode. Zato besede Krishnamurtija v bralcu vzbujajo odpor, jezo, strah, toda le toliko časa, dokler bralec ne spozna, da beseda ne bije po njem, temveč razbija njegove okove in odvezuje kravato-povodec, s katerimi je 'gospod' ujet v 'stekleni grad', ki ga odnaša v smrt.